

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
GAZİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	23

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	9
8.	EKLER.....	22

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4:2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3
Table 5:İhalelere Katılan İstekli Sayısı ve Oluşan İhale Bedelleri	15
Tablo 6:Tahsilat Tarihinden Uzun Süre Sonra Gelir Kaydı Yapılan Alacak ve Gelirler.....	17

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kira Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanamaması

2. Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

3. Alınan Şartlı Bağış ve Yardımların Muhasebeleştirilmesinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması ve Şart Kılınan Amaç Doğrultusunda Harcanmadan Gelir Kaydının Yapılması

4. Üniversiteye Tahsisli Hazine Taşınmazlarının Kiralama İhalelerinde Rekabetin Sağlanmaması

5. Tahsil Edilen Gelirlerin Emanet Hesaplarında Uzun Süre Bekletilmesi Sonucu Gelir Kayıtlarının Geç Yapılması

6. Üniversitenin Bazı Birimleri Adına Muhasebe Sistemi Dışında Açılmış Banka Hesaplarının Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Gazi Üniversitesi 30.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Gazi Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 12 fakülte, 1 yüksekokul, 5 enstitü 3 meslek yüksekokulu ve 39 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	1.107	99	1.206
Doçent	368	177	545
Doktor öğretim üyesi	351	184	535
Öğretim görevlisi	425	327	752
Araştırma görevlisi	911	421	1.332
Toplam	3.162	1.208	4.370

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	995	1.198	2.193
Sağlık	1.440	1.002	2.442
Avukatlık	10	3	13
Eğitim-öğretim	6	12	18
Teknik	280	171	451
Din Hizmetleri	1	4	5
Yardımcı	343	274	617
Sözleşmeli	273	147	420
İşçi	2.088	253	2.341
Toplam	5.436	3.064	8.500

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 8.598’dir. Ayrıca Üniversitede 10 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Gazi Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oran (%)
Personel Giderleri	3.236.270.634,00	2.901.529.212,05	89,65
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	458.099.666,00	401.669.173,78	87,68
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	418.575.477,00	273.781.850,73	65,41
Cari Transferler	361.434.648,00	343.073.297,05	94,92
Sermaye Giderleri	879.531.568,00	517.454.714,98	58,83
Toplam	5.353.911.993,00	4.437.508.248,59	82,88

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 3.273.889.999,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 2.080.022.993,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 5.353.912.992,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %82,88'i olan 4.437.508.248,59 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 4.437.508.248,59 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %82,88'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 3.236.270.634,00 TL ödeneğin 2.901.529.212,05 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 458.099.666,00 TL ödeneğin 401.669.173,78 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 418.575.477,00 TL ödeneğin 273.781.850,73 TL'si, cari transferlerde 361.434.648,00 TL ödeneğin 343.073.297,05 TL'si, sermaye giderlerinde 879.531.568,00 TL ödeneğin 517.454.714,98 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Bilimsel Araştırma Projeleri, Türkiye Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, CEVHER Hibe Programı destekleri ile Avrupa Birliği hibe programları kaynaklarından toplam 868.002.572,20 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4:2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oran (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	40.197.000,00	52.326.788,00	130,18
Alınan Bağış ve Yardımlar	3.113.093.000,00	4.303.014.758,00	138,22
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Diğer Gelirler	120.602.000,00	124.551.147,00	103,27
Toplam	3.273.892.000,00	4.479.892.693,00	136,84
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	1.573.987,00	-
Net Toplam	3.273.892.000,00	4.478.318.706,00	136,79

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 3.273.892.000,00 TL olan Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 4.478.318.706,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 5.258.706.610,46 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.573.987,48 TL ve faaliyet gideri 6.465.296.036,45 TL olan Üniversite, 2023 yılını 1.208.163.413,47 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 1.767.240.525,99 TL, gider toplamı 2.816.794.841,76 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 1.049.554.315,77 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2023 yılı gelir toplamı 23.429.665,00 TL, gider toplamı 23.511.994,23 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 82.329,23 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 10.10.2007 tarih ve 26669 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2007/12619 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Anonim Şirketinin kurucu ve işletici ortağıdır. Adı geçen Şirketin kuruluş sermayesi 382.700,00 TL olup Üniversitenin %46,11 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2023 yıl sonunda 2.254.974,74 TL tutarında enflasyon düzeltilmesi yapılmış olup yatırılan sermaye tutarı, Üniversite bilançosunun 241 No.lu Hesap kodunda 2.637.374,74 TL olarak yer almaktadır.

Üniversite, 25.06.2018 tarih ve 30459 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2018/11888 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan TeknoHAB Teknoloji Geliştirme Bölgesi Anonim Şirketinin ortağıdır. Adı geçen Şirketin sermayesi 46.000.000,00 TL olup Üniversitenin %8,69 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2023 yıl sonunda 3.532.302,76 TL tutarında enflasyon düzeltilmesi yapılmış olup yatırılan sermaye tutarı, Üniversite bilançosunun 241 No.lu Hesap kodunda 7.532.302,76 TL olarak yer almaktadır.

Yine Üniversite, 25.06.2018 tarih ve 30459 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2018/11888 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Anonim Şirketinin ortağıdır. Adı geçen Şirketin kuruluş sermayesi 1.300.000,00 TL olup Üniversitenin %5 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2023 yıl sonunda 57.399,92 TL tutarında enflasyon düzeltilmesi yapılmış olup yatırılan sermaye tutarı, Üniversite bilançosunun 241 No.lu Hesap kodunda 122.399,92 TL olarak yer almaktadır.

Bunların dışında Üniversite, 2015 yılından kurulan Gazi Teknoloji Anonim Şirketini

21.10.2021 tarih ve 10435 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanan değişiklik bilgisiyle 2.730.000,00 bedelle devralmış ve ismini Gazi Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Anonim Şirketi olarak değiştirmiştir. Adı geçen Şirketin kuruluş sermayesi 1.000.000,00 TL olup Üniversitenin %100 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2023 yıl sonunda 6.540.417,62 TL tutarında enflasyon düzeltilmesi yapılmış olup yatırılan sermaye tutarı, Üniversite bilançosunun 241 No.lu Hesap kodunda 9.270.417,62 TL olarak yer almaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütölmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve

kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru bir şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir defa değerlendirilmekte değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresisinde iç denetim birimi kurulmuş olup 13 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadroların 11’i doludur. İç denetim biriminin iç kontrole sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gazi Üniversitesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kira Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Peşin tahsil edilen kira gelirlerinin ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler hesaplarında muhasebeleştirilmediği, içinde bulunulan aya ilişkin tutar yerine sözleşme bedelinin tamamının 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği ve zamanında tahsil edilmediği için hukuk birimine bildirilen kira alacaklarının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

A) Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversite tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 296'ncı maddesinde; bu hesabın, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 347'nci maddesinde ise; bu hesabın, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin dönemine göre 380 veya 480 No.lu hesaplarda takip edilmediği, bunun yerine 120 ve 220 Gelirlerden Alacaklar hesaplarına kaydedildiği tespit edilmiştir.

B) Kira Gelirlerinin Tahakkuk Eden Tutar Yerine Sözleşme Bedeli Üzerinden Gelirler Hesabına Kaydedilmesi

Kira sözleşmesinin başlangıcında sözleşme bedelinin tamamı üzerinden gelir kaydı yapıldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 298'inci maddesinde; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının ise 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin de 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Buna göre kira gelirlerinin; üç aylık, yıllık veya daha uzun bir döneme ilişkin olarak peşin tahsil edilmesi durumunda, sadece içinde bulunulan aya ilişkin tutarın gelirler hesabına kaydedilmesi mümkün olduğundan gelecek aylara ve dönemlere ilişkin tutarların gelirler hesabına kaydedilmesine imkan bulunmamaktadır.

Denetimlerde, sözleşme bedelinin tamamının 120 ve 220 No.lu hesaplara borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedildiği tespit edilmiştir. Bu uygulama ile henüz tahakkuk etmemiş kira alacakları için de gelir kaydı yapılmak suretiyle gelecek faaliyet döneminin gelirleri, dönemsellik ilkesine aykırı olarak içinde bulunulan dönemin geliri olarak muhasebeleştirilmiş ve raporlanmıştır.

Kira gelirlerinin bu şekilde muhasebeleştirilmesi; içinde bulunulan aya ait olmayan ve henüz tahakkuk etmemiş kira tutarlarının, 600 Gelirler hesabına kaydedilmesiyle Faaliyet Sonuçları Tablosunun, 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabına kaydedilmesi suretiyle de Bilançonun 17.203.372,66 TL hatalı bilgi vermesine yol açmıştır.

C) Vadesinde Tahsil Edilmediği İçin Takibe Alınan Kira Gelirlerinin, Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Sözleşmesinde öngörülen vade tarihi itibarıyla tahsilatı sağlanmadığı için takibe alınan kira geliri alacaklarının, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 54'üncü maddesinde; bu hesabın mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve

sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı,“Hesabın işleyişi” başlıklı 56’ncı maddesinde ise takibe alınan alacakların, bu hesaba borç, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Denetimlerde, sözleşmesinde öngörülen vadesinde ödenmediği için ilgili servis tarafından tahsil ve takibi amacıyla Hukuk Müşavirliğine bildirilen kira alacaklarının 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilerek takip kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum, tahsili gerçekleşmeyen ve icra konusu olan kira alacaklarının, 2023 yılı Bilançosunda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının olması gerekenden 274.498,51 TL fazla, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının da bu tutar kadar eksik gösterilmesine sebebiyet vermiştir.

Kamu İdaresi cevabında, kiraya verilen taşınmazlara ait peşin tahsil edilen gelirlerin bulguda öngörüldüğü şekilde muhasebeleştirilmesine ve düzeltme kayıtlarının yapılmasına başlanıldığı, vadesinde tahsile edilemediği için Hukuk Müşavirliğine bildirilen kira alacaklarının ise Strateji Dairesi Başkanlığına bildirilmesini müteakip Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına kayıt işlemlerinin 2024 yılından itibaren yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak kira gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde;

-Peşin tahsil edilenlerin 380/480 No.lu Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler hesaplarında izlenmesi, bu tutarlar için 120/220 Gelirlerden Alacaklar hesaplarına kayıt yapılmaması, sadece içinde bulunulan ay için 600 Gelirler Hesabına gelir kaydı yapılması,

- Sözleşmesindeki son ödeme tarihi itibarıyla tahsil edilmeyen kira alacaklarının, aylık olarak 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılması, bunlardan takibe alınanların 120 No.lu Hesaptan çıkarılarak 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilmesi,

gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanamaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin tamamlanamadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresince taşınmazların cins tashih işlemlerine ilişkin süreçlerin devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; cins tashihi'nin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak görülememesine neden olmaktadır.

BULGU 2: Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

Üniversite tarafından yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların 2023 yılı toplamı Üniversitenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aşmasına karşın Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadığı halde alıma devam edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde

yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmü yer almaktadır.

Üniversitenin 2023 yılı bütçesine mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için toplam 480.798.886,55 TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri çerçevesinde parasal limitlere tabi toplam 151.587.119,40 TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının, bu alımlar için bütçeye konulan ödeneğin %10'unu aştığı ve Kamu İhale Kurumundan da izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince harcama birimlerine bilgilendirme yapılarak bundan sonraki süreçte Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan %10'luk sınırın aşılması hususunda gereken dikkat ve özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan aşılması gerekmektedir.

BULGU 3: Alınan Şartlı Bağış ve Yardımların Muhasebeleştirilmesinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması ve Şart Kılınan Amaç Doğrultusunda Harcanmadan Gelir Kaydının Yapılması

Üniversiteye yapılan şartlı bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmesinde, banka hesabı karşılığında ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve/veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekirken bu hesaplar yerine 333 Emanetler Hesabına kaydedildiği ve şart kılındığı amaç için harcanmadan gelir kaydının yapıldığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Şartlı bağış ve yardımlar" başlıklı 41'inci maddesinde; şartlı bağış ve yardımların alındığında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara, karşılıklarının ise yükümlülük olarak kaydedilmesi gerektiği ve şartlı bağış ve yardımın amacı gerçekleştirildikçe de gelir olarak kaydedileceği belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 297 ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına ilişkin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 348'inci maddelerinde; şartlı bağış ve yardımların faaliyet dönemi sonuna kadar veya faaliyet döneminden sonraki dönemlerde şart kılınan amaçlar çerçevesinde kullanıldıklarında, gelirler hesabına aktarılmak üzere bu hesaplara kaydedileceği ifade edilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 380 No.lu Hesaba ilişkin "Hesabın işleyişi"

başlıklı 298'inci maddesinde ise; gelecek aylara ait gelirler hesabında kayıtlı şartlı bağış ve yardımlara ilişkin tutarlardan şart kılınan amaçlar doğrultusunda kullanılanların bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Denetimlerde, alınan şartlı bağış ve yardımların 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı yerine 333 Emanetler Hesabına kaydedildiği, bağış tutarları tahsil edildiğinde henüz harcanmadan 333 Emanetler Hesabı borç, 600 Gelirler Hesabı alacak çalıştırılarak gelir kayıtlarının yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, şartlı bağış ve yardımların gelir ve ödenek kayıtlarının bulguda belirtildiği şekilde yapılmasına yönelik çalışmaların özenle yürütüleceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; alınan şartlı bağış ve yardımların faaliyet dönemine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ya da 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesaplarında izlenmesi, şart kılınan amaç doğrultusunda kullanılan tutarların harcandıktan sonra 600 Gelirler Hesabında faaliyet geliri olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Üniversiteye Tahsisli Hazine Taşınmazlarının Kiralama İhalelerinde Rekabetin Sağlanmaması

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca pazarlık usulü ile gerçekleştirilen Üniversiteye tahsisli Hazine taşınmazlarının kiralanması ihalelerine tek bir firmanın davet edildiği ve bu firma ile sözleşme imzalandığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde, ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanmasının Kanun'un temel ilkelerinden olduğu belirtilmiştir.

İdarenin yapmış olduğu ve devam eden toplam 105 adet kira sözleşmesi mevcut olup bunlardan sadece 5'tanesinin ihalesine birden fazla istekli davet edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda; ihaleye birden fazla firmanın davet edildiği yerlerin tahmini bedel ve ihale bedelleri ile tek firma davet edilerek gerçekleştirilen ihalelerden, tahmini bedel tutarına göre ihale bedeli en yüksek olan 5 yerin bilgilerine yer verilmiştir.

Tablodan da anlaşılacağı üzere, tahmin edilen bedele göre ihale bedelindeki artış oranının, ihalesine birden fazla isteklinin davet edildiği yerlerde, tek istekli davet edilen yerlere kıyasla çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, ihale bedelinin oluşmasında rekabet unsurunun ne kadar belirleyici bir faktör olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Üst yöneticiler" başlıklı 11'inci maddesinde; üst yöneticilerin kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını sağlamaktan sorumlu oldukları ve bu sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri aracılığıyla yerine getirecekleri, "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde ise; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi ve kullanılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinin son fıkrasında ise; kamu idarelerine ait malların edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, verimlilik ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu vurgulanmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, pazarlık usulü ile yapılan ihalelere tüm kiralama talepleri dikkate alınarak isteklilerin ihalelere çağrıldığı, birden fazla isteklinin bulunmadığı ihalelerde mevcut istekli ile ihale sürecinin sonuçlandırıldığı ancak bundan sonraki süreçte planlanan kiralama ihalelerinde birden fazla istekli/talep olması halinde tüm isteklilerin ihalelere davet edileceği ifade edilmiş ise de; pazarlık usulü ile yapılan kiralama ihalelerinde ilan yapılmadığı için ancak davet gönderilen isteklilerin ihaleye katılabilmeleri mümkün bulunmaktadır. Bu itibarla, sadece mevcut kiracının tek istekli durumunda olduğu ihalelerde başka firmalara da davetiye gönderilmesinin rekabetin sağlanması açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak; kiralama ihalelerine sadece tek firmanın davet edilmesinin, ihalelerde yeterli rekabetin oluşmasını ve İdarenin kira gelirlerinin artmasını engellediği değerlendirilmektedir.

Table 5:İhalelere Katılan İstekli Sayısı ve Oluşan İhale Bedelleri

KOD	İHALE YILI	İSTEKLİ SAYISI	KİRALANAN YER	İŞLETME AMACI	TAHMİNİ BEDEL	İHALE BEDELİ	TAHMİNİ BEDELE GÖRE ARTIŞ (%)
K-002	2021	2	G.Ü. Teknoloji Fakültesi A Blok Bahçe	Kantin Yeri	49.900,00	126.000,00	152,5
K-029	2022	5	G.Ü. Tıp Fakültesi Hastanesi	Kantin Ve Market	140.000,00	317.000,00	126,4

K-149	2022	2	Merkez Kampüs A Kapisi Girişi	Büfe	6.500,00	13.000,00	100,0
K-183	2022	2	Merkez Kampüs A Kapisi Girişi	Büfe	25.000,00	50.000,00	100,0
K-202	2022	3	Sağlık Bilimleri Fakültesi A Blok Kış Bahçesi	Kantin	15.000,00	105.000,00	600,0
K-194	2023	1	Gölbaşı Kampüsü Yabancı Diller Y.O. B Blok	Kantin Yeri	6.000,00	10.000,00	66,7
K-059	2023	1	Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Zemin Kat	Erkek Kuaförü	8.000,00	12.000,00	50,0
K-172	2023	1	Gazi Eğitim Fakültesi Hersek Binası Zemin Kat	Fotokopi-Kirtasiye Yeri	87.000,00	120.000,00	37,9
K-045	2022	1	Gazi Eğitim Fakültesi C Blok Giriş Kat Sol Taraf	Kantin	14.000,00	20.000,00	42,9
K-062	2022	1	Gazi Eğitim Fakültesi F Blok Giriş Kat Arka Bahçe	Kantin-Kafeterya	23.000,00	30.000,00	30,4

BULGU 5: Tahsil Edilen Gelirlerin Emanet Hesaplarında Uzun Süre Bekletilmesi Sonucu Gelir Kayıtlarının Geç Yapılması

Üniversitenin eğitim öğretim gelirleri, taşınmaz gelirleri gibi gelir ve alacaklarına ilişkin yapılan bazı tahsilatların, 333 Emanetler Hesabına alınması ve burada uzun süre bekletilmesi nedeniyle gelir ve bütçe gelirleri hesaplarına zamanında kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 333 Emanetler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 262'nci maddesinde; bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 800 Bütçe Gelirleri Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 413'üncü maddesinde; Bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan her türlü tahsilatın bir taraftan 600 Gelirler Hesabı veya 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan bu hesaba alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, bankaca yapılan gelir ve alacak tahsilatlarının niteliği belli olmadığı gerekçesiyle önce 102 Banka Hesabına borç, 333 Emanetler Hesabına alacak kaydedilmek üzere emanet hesaplarına alındığı; daha sonraki bir tarihte 600 Gelirler Hesabına alacak, 333 Emanetler Hesabına borç kaydedilmek üzere emanet hesaplarından çıkış yapıldığı ve bütçe gelir ve yansıtma hesaplarına kayıt yapıldığı tespit edilmiştir.

Bu uygulama sonucu emanet hesaplardaki tutarların ilgili hesaplara kaydedilmesi, aşağıdaki tablodaki örneklerde görüleceği üzere uzun süre almakta hatta bir sonraki mali yıla kalmaktadır. Bu durum, muhasebenin zamanında ve doğru bilgi üretmesini engellediği gibi; gelirlerin ilgili olduğu faaliyet döneminin geliri, bütçe gelirlerinin ise tahsil edildikleri yılın geliri olarak muhasebeleştirilmesi ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, Üniversite banka hesabında yatırılan tutarların; Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası nezdindeki banka hesabında bulunan bakiye tutarlarla günlük olarak mutabakatın sağlanabilmesi için ivedilikle 333 Emanetler Hesabına kaydedildiği, birimler ile yapılan yazışmalar neticesinde tahsilatların niteliğinin belirlenmesi sonucu ilgili gelir hesaplarına alındığı belirtilerek bulgu doğrultusunda emanete kaydedilen tutarların zamanında ilgili gelir hesaplarına kaydedilmesine özen gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; niteliği belli olan gelir ve alacak tahsilatlarının emanet hesaplarında alınması/bekletilmesi uygulamasına son verilerek zamanında ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle muhasebenin zamanında ve doğru bilgi vermesi sağlanmalıdır.

Tablo 6: Tahsilat Tarihinden Uzun Süre Sonra Gelir Kaydı Yapılan Alacak ve Gelirler

TAHSİLATIN TARİHİ VE YEVMİYE NO	GELİR HESAPLARINA ALINMA TARİHİ VE YEVMİYE NO	ALACAĞIN/GELİRİN NİTELİĞİ	TUTAR (TL)
28.12.2021 (2021/29812)	27.12.2023 (2023/28906- 28909)	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluğundan Gelen Burslu Öğrencilerin 2021 Yılı Katkı Payı Ödemeleri	7.304,00

10.12.2021 (2021/26513)	27.12.2023 (2023/28906- 28909)	Yurtdışı Türkler 2021 /2022 Dönemi Türkiye Burslusu Öğrencilerin Katkı Payı Ödemeleri	96.800,00
29.01.2021 (2021/937)	27.12.2023 (2023/28906- 28909)	Yurtdışı Türkler 2021 /2022 Dönemi DAFI Burslusu Öğrencilerin Katkı Payı Ödemeleri	6.646,00
18.12.2022 (2022/2862)	29.12.2023 (2023/29305)	Köprü Kafe Kira Bedeli (Akarcalar Gıda Reklam)	3.587,44
12.05.2022 (2022/10709)	25.12.2023 (2023/28427)	K-102 Halkbank Tıp Uydu Şube Kira Bedeli	48.006,90
11.04.2019 (2019/6106)	25.12.2023 (2023/28398)	K-181 Ertuğrul Bistro Cafe Kira Bedeli	5.000,00
19.01.2022 (2022/741)	25.12.2023 (2023/28420)	K-200 Ocak 2022 Kira Bedeli	3.125,00
21.02.2022 (2022/3113)	28.12.2023 (2023/29167- 29166)	667 sayılı KHK Özel Öğrenci Harç Ücreti	148.516,44
30.12.2022 (2022/32918)	15.02.2023 (2023/1758)	K-019 Kare Çarşı Kira Bedeli	275.332,48
11.11.2022 (2022/26644)	13.11.2023 (2023/23390)	K-037 Kira 2022 Kasım Ayı Kira Bedeli	2.125,00
2.06.2023 (2023/10209)	3.11.2023 (2023/22375- 22376)	K-158 Haziran Ayı Kira Bedeli	385.000,00
13.06.2023 (2023/11024)	1.11.2023 (2023/22072)	K-013 Şubat Ayı Kira Bedeli	29.760,62
11.10.2022 (2022/23241)	6.09.2023 (2023/17075)	Düzce Üniversitesi tarafından 667 sayılı KHK Kapsamında Harç İadesi	125.856,00
31.05.2023 (2023/9955)	23.10.2023 (2023/21089- 21090)	Öğrenci Katkı Payı Telafi Gelirleri	10.509.818,00

BULGU 6: Üniversitenin Bazı Birimleri Adına Muhasebe Sistemi Dışında Açılmış Banka Hesaplarının Bulunması

Üniversitenin bazı birimleri tarafından açılmış ve muhasebe sistemi içinde yer almayan banka hesaplarının mevcut olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe sistemi" başlıklı 49'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; kamu hesaplarının kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde ise; bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği, bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu ifade edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 17'nci maddesinde; bu hesabın, muhasebe birimleri adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya tahsil için verilen çeklerden tahsil işlemi tamamlananlar ile muhasebe birimlerince düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup bu hüküm uyarınca kamu idareleri adına bankalarda hesapların muhasebe birimi adına açılması gerekmektedir.

Denetimlerde, muhasebe birimi dışında Rektörlük, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ile Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı adına bankalar nezdinde yabancı uyruklu öğrenci katkı payı gelirleri, sosyal tesis işletme gelirleri ile kütüphane ceza gelirlerinin tahsilatlarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere açılan ve belirlenen dönem sonlarında bakiyeleri muhasebe birimi banka hesabına aktarılan tahsilat hesaplarının bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, söz konusu banka hesaplarında ana gelirlerinin tahsil edilmediği, ağırlıklı olarak sosyal hizmet niteliğindeki hizmet gelirlerinin tahsil edildiği ifade edilmişse de, yabancı uyruklu öğrenci harç gelirleri gibi faaliyet gelirlerinin de bu hesaplar aracılığıyla tahsil edildiği görülmektedir. Ayrıca, söz konusu hesapların açılmasının dayanağı olarak Kamu Haznedarlığı Yönetmeliğinin 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi ile getirilen istisna hükmü gösterilmiş ise de; bu madde de yer alan istisna, bütçe dışı işletilen, muhasebe ve kayıt işlemlerini Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller kapsamında yürütmekte ve bağlı oldukları kamu idarelerinden ayrı mali tablo üretmekte olan işletmeler için geçerli bulunmaktadır. Diğer

taftan, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi ile kamu idarelerine, kamu idaresi veya muhasebe birimleri adına açılmış bulunan banka hesap numaralarını bildirim zorunluğu getirilmiş olmasına karşın bulgu konusu hesapların Üniversite tarafından Sayıştaya bildirilen hesaplar arasında yer almadığı görölmüştür.

Sonuç olarak; Üniversite muhasebe birimi dışında açılan söz konusu hesapların, Üniversitenin muhasebe sistemi içine dahil edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazlarda Cins Tashihinin Tamamlanmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer Bulgular" Bölümünde "Taşınmazlarda Cins Tashih İşlemlerinin Tamamlanamaması" başlığıyla yer almaktadır.
Üniversiteye Tahsisli Hazine Taşınmazlarının Kiralama İhalelerinde Rekabetin Sağlanmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer Bulgular" Bölümünde "Üniversiteye Tahsisli Hazine Taşınmazlarının Kiralama İhalelerinde Rekabetin Sağlanmaması" başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	23
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	25
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	25
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	26
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	26
6.	DENETİM BULGULARI	26
7.	EKLER.....	32

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İşletme Tarafından Döviz Hesaplarına İlişkin Olarak Kambiyo Değerlemesi İşlemlerinin Yapılmaması ve Döviz Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite Kadrosunda Bulunan Öğretim Elemanlarının Yasak Olmasına Rağmen Özel Muayenehane Açmaları

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 23.05.2000 tarih ve 24057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 2'nci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

- a. Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,
- b. Her türlü çalışmaları ve danışmanlık hizmetlerini yapmak
- c. Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakımevi hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak,
- d. Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek,
- e. Her türlü yayım ve basım işlerini yapmak,
- f. Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,
- g. Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünlerin önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık

Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 46'dır.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 8 idari memur ve 5 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 9'unun kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 14 memur ile Üniversite personeli 5 memur olmak üzere toplam 21 personel bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2023 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 3.116.763.857,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 3.504.619.689,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2023 yılında 2.959.275.432,11 TL bütçe giderine karşılık 1.690.967.413,67 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 1.767.240.525,99 TL gelir elde edilmiş, 2.816.794.841,76 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 1.049.554.315,77 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe

Sistemi üzerinden yürütülmekte iken Eylül ayı sonundan itibaren Bütünleşik Kamu Mali Yönetim ve Bilişim sistemi üzerinden yürütülmüştür.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının

güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İşletme Tarafından Döviz Hesaplarına İlişkin Olarak Kambiyo Değerlemesi İşlemlerinin Yapılmaması ve Döviz Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

Döner Sermaye İşletmesi tarafından 105 Döviz Hesabında bakiye bulunmasına rağmen kambiyo değerlemelerinin yapılmadığı, bu hesaptan yapılan çıkışlarda gönderme emri düzenlenmediği ve 106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 105 Döviz Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 80'inci maddesinde; bu hesaba ilişkin yardımcı kayıtlardan elde edilen bilgilere göre, konvertibl yabancı paralar mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlendirilmesi sonucu lehte meydana gelen farkın bu hesaba borç, 646-Kambiyo Karları Hesabına alacak; aleyhte meydana gelen farkın 656 Kambiyo Zararları Hesabına borç, bu hesaba alacak kaydedilerek muhasebeleştirileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 81'inci maddesinde; bu hesabın, muhasebe birimlerinin nezdinde döviz hesabı bulunan bankadaki döviz hesaplarından, döviz cinsinden yapacağı ödeme ve göndermeler için düzenledikleri "döviz gönderme emirleri" ile bunlardan bankaca ödendiği veya gönderildiği bildirilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 83'üncü maddesinde ise döviz hesabından yapılacak ödeme ve göndermeler için düzenlenen gönderme emri tutarlarının gönderme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedileceği, düzenlenen gönderme emirlerinden bankaca ödendiği veya ilgili hesaba aktarıldığı bildirilen tutarların ise bu hesaba borç, 105 Döviz Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, döviz hesabının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlendirilmesi yapılarak kambiyo farklarının, oluşacak farka göre 646 Kambiyo Karları Hesabı veya 656 Kambiyo Zararları Hesabında muhasebeleştirilmediği, aynı şekilde 106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabının da kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, 19.04.2024 tarihinden itibaren kambiyo değerlendirilmesi

yapılmaya ve döviz gönderme emri hesabının kullanılmaya başlanıldığını ve bundan sonraki süreçte bulgu hususunda gerekli özen ve dikkat gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, döviz hesabında takip edilen tutarlar için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemelerinin yapılması ve bu hesaptan çıkışlarda 106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabının kullanılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Kadrosunda Bulunan Öğretim Elemanlarının Yasak Olmasına Rağmen Özel Muayenehane Açmaları

Kadrosu Üniversitede bulunan öğretim elemanları tarafından, ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yasak olmasına ve mevzuata aykırılığın yargı kararları ile kesinleşmesine rağmen 18.01.2014 tarihinden sonra açılan özel muayenehanelerin faaliyetlerine devam ettiği görülmüştür.

21.01.2010 tarih ve 5947 sayılı Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3'üncü maddesiyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Çalışma esasları" başlıklı 36'ncı maddesinde yapılan değişiklikle; tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanları için kısmi süreli çalışma imkânı sona erdirilerek devamlı statüde çalışmalarını esası benimsenmiş ve 2547 sayılı Kanun ile diğer kanunlarda belirlenen görevler ve telif hakları hariç olmak üzere, yükseköğretim kurumlarından başka yerlerde ücretli veya ücretsiz, resmi veya özel başka herhangi bir iş görmeleri, ek görev almaları, serbest meslek icra etmeleri, mesai saatleri dışında mesleki faaliyette bulunmaları yasaklanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 16.07.2010 tarihli ve E.2010/29, K.2010/90 sayılı Kararıyla 5947 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemelerin bir kısmı iptal edilmiş ve tam zamanlı olarak çalışan öğretim elemanlarının mesai saatleri dışında olmak kaydıyla, istedikleri takdirde, serbest meslek faaliyetinde bulunmaları veya özel kuruluşlarda çalışmalarını mümkün olmuştur.

18.01.2014 tarih ve 28886 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6514 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11'inci maddesiyle

2547 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine eklenen yedinci fıkrada; tabip, dış tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanlarının, kanunlarda belirtilen hâller dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28'inci maddesi hükmüne tabi oldukları hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Kanun'un "Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı" başlıklı 28'inci maddesinde; memurların, mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamayacakları; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışamayacakları hükmü yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 07.11.2014 tarih ve E.2014/61 ve K. 2014/166 Kararıyla, 6514 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi ile 2547 sayılı Kanun'a eklenen geçici 64'üncü maddesi iptal edilmiştir. İptal edilen madde hükmünde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih olan 18.01.2014 tarihi itibarıyla mesai saatleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunmakta veya özel kuruluşlarda çalışmakta olan öğretim üyelerinin, üç ay içinde bu faaliyetlerini sona erdireceği; bu süre içinde sona erdirmeyen öğretim üyelerinin üniversiteyle ilişkilerinin kesileceği ifade edilmiştir. Ancak Mahkeme, 6514 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine eklenen 7 ve 8'inci fıkralar ile 58'inci maddeye eklenen hükümlerin iptal istemini reddetmiştir. Dolayısıyla öğretim elemanları ancak kurumsal sözleşme yapılmak ve geliri üniversite döner sermayesi hesabına kaydedilmek şartıyla özel sağlık kurumlarında çalışabilmekte veya kadrolarının bulunduğu üniversite hastanelerinde mesai dışı özel muayene yapabilmektedirler.

Diğer yandan, bu konuda açılan davalar sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 07.07.2021 tarihinde 2021/11178 esas ve 2021/1410 karar sayısı ile Anayasa Mahkemesinin 2547 sayılı Kanun'un Geçici 64'üncü maddesinin iptal kararındaki gerekçelerini de dikkate alarak; Kanun'un 36'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca öğretim elemanlarının, kanunlarda belirtilen hâller dışında, 657 sayılı Kanun'un 28'inci maddesine tabi oldukları ve bu kapsamda muayenehane açamayacaklarını, ancak Geçici 64'üncü maddenin yürürlüğe girdiği 18.01.2014 tarihi itibarıyla usulüne uygun olarak muayenehane işletmekte olan veya özel sağlık kuruluşunda çalışmak suretiyle serbest meslek faaliyetinde bulunan öğretim üyelerinin faaliyetlerine devam edebileceklerini karara bağlamıştır.

Denetimlerde, Üniversitede 6514 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra 10 öğretim elemanı tarafından açılmış özel muayenehanenin olduğu ve halen faaliyetlerine devam ettikleri görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, Üniversitede bulunan öğretim elemanlarının mesai saatleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunma ve özel kuruluşlarda kurumsal anlaşmalı olarak çalışma taleplerinin ve bunlara yönelik değerlendirmelerin Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından yapıldığı ve Üniversite Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Gazi Hastanesi Başhekimliğine bildirimde bulunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yürürlükte olan mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararları birlikte değerlendirildiğinde; öğretim elemanlarının 18.01.2014 tarihinden sonra 2547 sayılı Kanun ve diğer kanunlarda sayılan istisnai görevler dışında özel muayenehane açmaları ya da özel sağlık kuruluşlarında kurumsal sözleşme yapılmaksızın çalışmalarının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Üniversite Kadrosunda Bulunan Öğretim Elemanlarının Yasak Olmasına Rağmen Özel Muayenehane Açmaları	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer Bulgular" Bölümünde "Üniversite Kadrosunda Bulunan Öğretim Elemanlarının Yasak Olmasına Rağmen Özel Muayenehane Açmaları" başlığıyla yer almaktadır.